

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2014. gada 18. jūnijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Kaspars Balodis un Gunārs Kusiņš,
kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto akciju sabiedrības [..]
(turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 86/2014),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu izvērtēt Civilprocesa likuma 484. panta vārdu „kas konstatēti lietās, kuras ir izskatītas tikai pirmās instances tiesā” (turpmāk – apstrīdētā norma) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam.

2. Civilprocesa likuma 484. pants nosaka pamatu protesta iesniegšanai:

„Pamats protesta iesniegšanai par spēkā stājušos tiesas nolēmumu ir būtiski materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi, kas konstatēti lietās, kuras ir izskatītas tikai pirmās instances tiesā, ja tiesas nolēmums nav pārsūdzēts likumā noteiktajā kārtībā no lietas dalībniekiem neatkarīgu iemeslu dēļ vai ar tiesas nolēmumu aizskartas valsts vai pašvaldību iestāžu tiesības vai to personu tiesības, kuras nav bijušas lietas dalībnieki.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. vai 19. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums par likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta trešās daļas pirmo teikumu pieteikumu paraksta pieteikuma iesniedzējs. Savukārt šā likuma 18. panta trešās daļas otrais teikums noteic, ka gadījumā, ja pieteikumu iesniedz koleģiāla institūcija, to paraksta tās vadītājs.

Pieteikumu Pieteikuma iesniedzējas vārdā ir parakstījis [..], taču pieteikumam nav pievienots dokuments, kas apliecinātu minētās personas tiesības pārstāvēt Pieteikuma iesniedzēju, proti, iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta trešās daļas prasībām.

8. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu un sestās daļas 1. punktu Pieteikuma iesniedzējai ir jānorāda viņas pamattiesību iespējamais aizskārums, tas ir, ka apstrīdētā norma tieši konkrētajai pieteikuma iesniedzējai rada Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

8.1. Pieteikumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzēja ir īpašniece vairākiem zemes īpašumiem, uz kuriem atrodas citām personām piederošas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta ceturtās daļas 2. punktu pieteikumam pievieno paskaidrojumus un dokumentus, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Pieteikumam nav pievienoti dokumenti, kas apliecinātu Pieteikuma iesniedzējas īpašuma tiesības uz zemes gabaliem. No pieteikumam pielikumā pievienotajiem tiesu nolēmumiem un īpašuma Rīgā, [...] zemesgrāmatas nodalījuma izdrukas Satversmes tiesas kolēģijai nav iespējams pārlicināties par pieteikumā norādīto faktisko apstākļu esamību. Turklāt zemesgrāmatas nodalījuma izdrukā par īpašumu Rīgā, [...] neapliecina Pieteikuma iesniedzējas īpašuma tiesības uz šo zemes gabalu.

8.2. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas (turpmāk – Tiesu palāta) 2012. gada 3. aprīļa sēdē civillietā [...] lūdza tiesu aizstāt atbildētāju – Rīgas domi – ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Rīgas namu pārvaldnieks” un trešo personu – SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” – aizstāt ar Rīgas pilsētas pašvaldību Rīgas domes personā.

Tiesu palāta ar 2012. gada 3. aprīļa protokollēmumu minēto Pieteikuma iesniedzējas lūgumu noraidīja. Savukārt ar Tiesu palātas tiesneses 2012. gada 25. aprīļa lēmumu atteikts pieņemt Pieteikuma iesniedzējas blakus sūdzību par Tiesu palātas 2012. gada 3. aprīļa protokollēmumu.

No pieteikumam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdza Augstākās tiesas Civillietu departamenta priekšsēdētāju iesniegt protestu par tiesas nolēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par puses procesuālo aizstāšanu.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta priekšsēdētāja p.i. 2012. gada 15. jūnijā norādīja, ka Tiesu palātas 2012. gada 3. aprīļa protokollēmums ir apelācijas instances tiesas nolēmums un līdz ar to par to nevar iesniegt protestu Civilprocesa likuma 484. panta kārtībā. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējai ir piemērota.

Līdz ar to iesniegtais pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

9. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro un ceturto daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja tā ir izmantojusi visus vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus, vai arī, ja šādu līdzekļu personai nav. Turklāt šādas tiesības persona var izmantot sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās vai pamattiesību aizskārums brīža. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punktā ir noteikts, ka pieteikumā ir jāpierāda, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, vai arī, ka tādu nav.

Pieteikumā norādīts, ka pēdējās institūcijas nolēmums ir Augstākās tiesas Senāta senatoru kolēģijas 2013. gada 17. decembra rīcības sēdes lēmums. Ar šo lēmumu atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar Pieteikuma iesniedzējas kasācijas sūdzību par Tiesu palātas 2012. gada 17. augusta spriedumu, ar kuru noraidīta Pieteikuma iesniedzējas prasība pret Rīgas domi par zemes nomas līgumu noslēgšanu.

Taču no pieteikumam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējas lūgums izskatīts un lēmums pieņemts Tiesu palātas 2012. gada 3. aprīļa sēdē, kas ierakstīts tiesas sēdes protokolā. Savukārt to, ka minētā protokollēmuma pārsūdzēšanu Civilprocesa likums neparedz, kā arī tas nekavējot lietas virzību, atzina Tiesu palātas tiesnese ar 2012. gada 25. aprīļa lēmumu, atsakot pieņemt Pieteikuma iesniedzējas blakus sūdzību par minēto protokollēmumu. Minētais lēmums nav pārsūdzams un ir stājies spēkā.

Pieteikums Satversmes tiesas kancelejā saņemts 2014. gada 19. maijā, tātad vairāk nekā sešus mēnešus pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, taču nav ievērojusi termiņu konstitucionālās sūdzības iesniegšanai.

Līdz ar to iesniegtais pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās un 19.² panta sestās daļas 2. punkta prasībām, taču neatbilst šā likuma 19.² panta ceturtajai daļai.

10. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst arī pārējām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā. Lemjot par lietas ierosināšanu, citastarp ir jāizvērtē, vai pieteikumā ir ietverts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas neatbilstību norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai.

10.1. Pamatojot apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka ģenerālprokuroram nav

tiesību iesniegt protestu par lēmumu par atteikšanos pieļaut puses procesuālo tiesību pārņemšanu, ja tas pieņemts apelācijas vai kasācijas instances tiesā. Vienlaikus šāda atšķirīga attieksme atkarībā no tā, kurā tiesu instancē izlemts jautājums par procesuālo aizstāšanu, esot pretrunā Satversmes 91. pantā nostiprinātajam diskriminācijas aizlieguma principam.

10.2. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punkts paredz, ka Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu.

Satversmes tiesa apstrīdēto normu jau izvērtēja 2014. gada 9. janvāra spriedumā lietā Nr. 2013-08-01, atzīstot Civilprocesa likuma 483. un 484. pantu par atbilstošu Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Satversmes tiesa izspriež lietu, izvērtējot apstākļus, kas pastāv sprieduma taisīšanas brīdī. Šajā konkrētajā brīdī un apstākļos prasījums ir izspriests un par to nav pieļaujama jauna lietas ierosināšana. Taču spriedums kādā konkrētā lietā neaptver izmaiņas, kas var notikt pēc tā pasludināšanas. Apstākļi, ka lieta par pieteikumā formulēto prasījumu jau ir izskatīta Satversmes tiesā, pats par sevi vēl nav pamats, lai atteiktos ierosināt lietu. Proti, ir jākonstatē, vai konkrētajā gadījumā nepastāv būtiski jauni apstākļi.

Pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, ka pēc Satversmes tiesas 2014. gada 9. janvāra sprieduma lietā Nr. 2013-08-01 pasludināšanas būtu notikusi būtiska tiesisko un faktisko apstākļu maiņa, kas pieteikumā ietvertu prasījumu liegtu uzskatīt par jau izspriestu prasījumu.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam iesniegts par jau izspriestu prasījumu.

10.3. No Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un 19.² panta sestās daļas 1. punkta izriet, ka pieteikumā nepieciešams juridiski pamatot apstrīdētās normas neatbilstību pieteikumā norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai.

Pieteikuma juridiskais pamatojums pārsvarā balstīts uz Pieteikuma iesniedzējas apsvērumiem, kādēļ vispārējo jurisdikciju tiesu nolēmumi bijuši kļūdaini.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka saskaņā ar Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 1. un 16. pantu iestādes vai vispārējās jurisdikcijas tiesu veiktās tiesību normu interpretācijas, piemērošanas vai pierādījumu pārbaudes pārvērtēšana nav Satversmes tiesas kompetencē (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2002. gada 21. oktobra sprieduma lietā Nr. 2002-05-010306 secinājumu daļas*

7. punktu un 2009. gada 3. jūnija sprieduma lietā Nr. 2008-43-0106 12. punktu). Tādējādi Satversmes tiesas kompetencē neietilpst vispārējo jurisdikciju tiesu nolēmumu pārvērtēšana.

Vienlaikus pieteikumā ietvertas arī vairākas atsauces uz Satversmes tiesas nolēmumos paustajām atziņām un citām, pēc Pieteikuma iesniedzējas domām, līdzīgām civillietām. Turklāt pieteikumā norādīts, ka apstrīdētajā normā noteiktajam ierobežojumam neesot leģitīma mērķa. Taču minētajam apgalvojumam nav sniegts juridisks pamatojums.

Par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē atzīstama juridiskā argumentācija, kurā pamatota konkrētās apstrīdētās normas neatbilstība pieteikumā norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai.

Pieteikumā šāda juridiska izvērtējuma par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. pantam nav. Līdz ar to pieteikums minētajā prasījuma daļā neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. un 4. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

n o l ē m a :

atteikties ierosināt lietu pēc akciju sabiedrības [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 86/2014).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš